

KPS.430.004.2022

Nr ewid. 58/2022/P/22/001/KPS

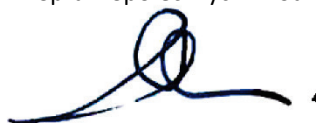
Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.
w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

Dariusz Rogowski

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 5 maja 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
2. OCENA OGÓLNA.....	5
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH.....	6
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	6
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA	6
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	11
4. INFORMACJE DODATKOWE	12
5. ZAŁĄCZNIKI.....	13
5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH...	13
5.2. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH	14
5.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH	15
5.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH	16
5.5. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	17

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa na rok 2021, pod względem: legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹.

Jednostka kontrolowana

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jest centralnym organem administracji rządowej, który wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Zadania te polegają na zapewnieniu kombatantom oraz ofiarom represji wojennych i okresu powojennego niezbędnej pomocy i opieki oraz należnego im szacunku i pamięci. W ramach części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych finansowano zadania wynikające m.in. z:

- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego²;
- ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich³;
- ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych⁴;
- ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956-1989⁵.

Urząd ponosił wydatki głównie na świadczenia społeczne dla kombatantów i osób represjonowanych z powodów politycznych, dotacje celowe dla organizacji pozarządowych oraz na wynagrodzenia pracowników Urzędu.

Dochody zrealizowane w części 54 wyniosły 70,8 tys. zł, a wydatki – 164 702,3 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 404,5 tys. zł). Wydatki planowane oraz zrealizowane stanowiły 0,03% łącznych wydatków budżetu państwa. W części 54 nie planowano i nie wydatkowano środków z budżetu środków europejskich.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm., dalej: ufp.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1858, ze zm.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1818.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1255, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 678.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa
w 2021 r. w części 54
- Urząd do Spraw
Kombatantów i Osób
Represjonowanych

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

W wyniku kontroli 2,3% zrealizowanych w części 54 wydatków budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła przypadków naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych⁷. W badanej próbie nie stwierdzono również niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Służyły one realizacji celów przewidzianych w planie działalności.

Nieprawidłowości w kwocie 32,9 tys. zł stwierdzono w zakresie rozliczania udzielonych dotacji poprzez zatwierdzenie sprawozdań, mimo przekroczenia przez beneficjentów zakresu zadań określonych umowami oraz nieustalenia przychodu uzyskanego przez beneficjenta w toku realizowanych zadań.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 54, zgodnie z wymogami określonymi w art. 175 ust. 1 i 2 ufp.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Kwoty wykazane w sprawozdaniach Urzędu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 54 przedstawiona została w załączniku 5.1. do niniejszej informacji.

⁷ M.in. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396, ze zm.).

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola dochodów budżetowych w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej z dnia 21 stycznia 2021 r. na rok 2021⁸ w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zaplanowano dochody budżetowe w kwocie 1 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 70,8 tys. zł (7080% planu). W porównaniu do wykonania 2020 r. dochody były wyższe o 26,8 tys. zł (o 60,9%). Dochody pochodziły głównie z wpływów z rozliczeń i zwrotów środków z lat ubiegłych w kwocie 60,4 tys. zł (85,3% wszystkich dochodów) oraz z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów w kwocie 9,7 tys. zł (13,7%).

Na koniec 2021 r. wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 37,5 tys. zł, które były wyższe od należności na koniec 2020 r. o 22,0 tys. zł (o 142%). Należności powstały z tytułu nierozliczonych dotacji wraz z odsetkami oraz z tytułu zwrotu dotacji celowych.

W należnościach do zapłaty zaległości według stanu na 31 grudnia 2021 r. wyniosły 35,0 tys. zł i były wyższe o 20,0 tys. zł (o 133,3%) od zaległości na koniec 2020 r.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów budżetowych w części 54 zawarto w załączniku 5.2. do niniejszej informacji.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2021 r. wydatki budżetu państwa zostały zaplanowane w wysokości 135 091,0 tys. zł. W wyniku dokonanych w ciągu roku zmian w planie wydatków, ich kwota uległa zwiększeniu do kwoty 164 996,0 tys. zł, tj. o 22,1%. Wydatki wyniosły 164 702,3 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 404,5 tys. zł (121,6 % planu według ustawy budżetowej i 99,6% planu po zmianach). Wydatki były mniejsze o 169 540,3 tys. zł (o 102,9%) od wydatków zrealizowanych w 2020 r.

Wydatki w części 54 przeznaczono na:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 137 780,4 tys. zł (99,9% planu po zmianach i 83,9% wydatków ogółem),
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 23 018,7 tys. zł (99,3% planu po zmianach i 14,0% wydatków ogółem),
- dotacje i subwencje – 3617,7 tys. zł (99,6% planu po zmianach i 2,2% wydatków ogółem),
- wydatki majątkowe – 285,5 tys. zł (99,8% planu i 0,2% wydatków ogółem).

Badaniem objęto wydatki o łącznej kwocie 3789,1 tys. zł (2,3% wydatków Urzędu), tj. wydatki ponoszone w ramach wydatków bieżących (1447,8 tys. zł), wydatków z rezerwy celowej (1394,6 tys. zł), dotacji (580,1 tys. zł) oraz zamówień poniżej 130 tys. zł (366,7 tys. zł)⁹. W efekcie przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

⁸ Dz. U. poz. 190, ze zm., dalej: ustawa budżetowa.

⁹ Badaniem objęto 47 dowodów księgowych, osiem postępowań w sprawie udzielenia dotacji, siedem list wypłat świadczenia pieniężnego z rezerwy celowej oraz trzy postępowania o udzielenie zamówienia poniżej 130 tys. zł.

W 2021 r. plan wydatków Urzędu został zwiększony o środki pochodzące z rezerwy celowej zaplanowanej w ustawie budżetowej w części 83 – Rezerwy celowe na łączną kwotę 23 335,0 tys. zł, z tego:

- a) 20 335,0 tys. zł¹⁰ z przeznaczeniem na sfinansowanie składek zdrowotnych dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu w RP lub nie pobierają emerytury lub renty oraz z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń pieniężnych dla osób uprawnionych, o których mowa w ustawie z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich¹¹;
- b) 2800,0 tys. zł¹² z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych;
- c) 200 tys. zł¹³ z przeznaczeniem na zwiększenie funduszu wynagrodzeń w związku z potrzebą zabezpieczenia właściwej obsługi realizacji kontynuowanych zadań.

Urząd wykorzystał łącznie 19 795,4 tys. zł, tj. 84,8% środków z rezerw celowych. Niepełne wykorzystanie środków wynikało głównie z niższego zainteresowania składaniem wniosków o świadczenie pieniężne dla osób uprawnionych, o których mowa w ustawie o osobach zesłanych. Urząd nie wykorzystał łącznie 3539,6 tys. zł środków przeniesionych z rezerw celowych (15,2%), w tym 3534,6 tys. zł z poz. 56 i 4,9 tys. zł z poz. 30. Szef Urzędu nie wystąpił o korektę decyzji przyznającej środki z rezerw celowych. Środki w kwocie 10 mln zł zostały uruchomione 7 stycznia 2021 r. i na dzień 10 lutego 2021 r. zostały wydatkowane w 76,6% (7658 tys. zł), co świadczyło o dużym zainteresowaniu osób uprawnionych do świadczenia. Kolejna transza środków z rezerwy celowej została uruchomiona 8 marca 2021 r. (10 300,0 tys. zł). Urząd nie podejmował decyzji odnośnie dokonania korekty decyzji w systemie TREZOR z tego względu, że nie znał dokładnej liczby i dynamiki wpływu wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego.

Badanie rezerwy celowej¹⁴ w kwocie 23 335,0 tys. zł wykazało, że Urząd złożył wniosek o uruchomienie środków w dniu 4 stycznia 2021 r. Środki miały być przeznaczone na wypłatę świadczeń pieniężnych dla osób uprawnionych, o których mowa w ustawie o osobach zesłanych. Po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: Minister Finansów), dokonano korekty planu finansowego Urzędu. Kontrolą objęto siedem list wypłat świadczenia pieniężnego przysługującego osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936–1956 przyznanych decyzjami Szefa Urzędu wydatki z rezerwy celowej na kwotę 1394,6 tys. zł, tj. 6% środków otrzymanych z rezerwy celowej w wysokości 23 335 tys. zł. Wypłaty świadczenia dokonywano na indywidualny rachunek bankowy danej osoby. Listy wypłat świadczeń sporządzane były przez Zastępcę Dyrektora Departamentu Współpracy ze Stowarzyszeniami i Ewidencji. Przelewu środków dokonywano niezwłocznie (w tym samym dniu lub najpóźniej do pięciu dni od przekazania zestawienia). Środki z rezerwy celowej wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

W trybie art. 177 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp, Szef Urzędu dokonał blokady środków pochodzących z rezerwy celowej w wysokości 3500,0 tys. zł, tj. 0,2% planu wydatków po zmianach. Blokady wydatków budżetowych spowodowane były powstałymi oszczędnościami w związku z napływem mniejszej liczby wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego na podstawie ustawy o osobach zesłanych.

W 2021 r. Prezes Rady Ministrów nie wydał wiążącego polecenia Szefowi Urzędu wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. Jednocześnie środki z rezerwy celowej, zgłoszone przez Urząd do blokady 28 grudnia 2021 r. zostały rozdysponowane przez Ministra Finansów na ww. Fundusz.

W ustawie budżetowej zaplanowano na dotacje kwotę 2500,0 tys. zł, którą w trakcie roku zwiększono do 3632,0 tys. zł, tj. o 45%. Wydatki wyniosły 3617,7 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu po zmianach.

¹⁰ Poz. 56 Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2029, dalej: ustawa o osobach zesłanych.

¹² Rezerwa poz. 30 Środki na realizację ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.

¹³ Poz. 44 Rezerwa na dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych.

¹⁴ W ramach decyzji Ministra Finansów nr MF/FS4.4143.3.1.2021.MF.6 z dnia 7 stycznia 2021 r. przyznano środki z rezerwy celowej z poz. 56.

Były one niższe o 683,6 tys. zł od wydatków poniesionych w 2020 r. W ramach przyznanych dotacji realizowane były m.in.:

- a) zadania opiekuńcze wykonywane na rzecz środowiska kombatanckiego, działaczy opozycji antykomunistycznej i innych uprawnionych w związku z obowiązującym stanem epidemii¹⁵ – w ramach dwóch konkursów ofert łącznie wydatkowano kwotę 1494,9 tys. zł;
- b) działalność dokumentacyjna i wydawnicza związana z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego¹⁶ – wydatkowano 929,8 tys. zł;
- c) zadania w zakresie podtrzymania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej¹⁷, na które wydatkowano 492,9 tys. zł.

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert, jak również wykaz podmiotów, które uzyskały dotacje i przyczyny odrzucenia pozostałych oferentów, każdorazowo publikowane było na stronie internetowej Urzędu.

Badaniem objęto wydatki w ramach dotacji na kwotę 585,0 tys. zł, tj. 19,6% środków przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert (2980,0 tys. zł). W każdym przypadku wysokość dotacji została prawidłowo ustalona. Dofinansowaniu podlegały zadania określone w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert. W każdym przypadku sprawozdania zostały złożone przez beneficjentów w terminie określonym w umowie. Zatwierdzenia rozliczenia dotacji Urząd dokonywał w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp. Ostateczna kwota środków wydatkowana przez beneficjentów wyniosła 580,1 tys. zł. W przypadku trzech dotowanych zadań o łącznej kwocie 144 tys. zł Urząd zatwierdził sprawozdania z realizacji zadania mimo, że zleceniobiorcy przekroczyli zakres poszczególnych zadań, określony w załącznikach do umowy poprzez:

- a) druk 1500 sztuk publikacji mimo, że w zawartej umowie¹⁸ podmiot zobowiązał się do druku 800 sztuk publikacji – łączna kwota, na jaką przekroczono zakres zadania wyniosła 11,9 tys. zł;
- b) zakup 354 pakietów środków ochronnych oraz 1558 zestawów obiadowych mimo, że z zawartej umowy¹⁹ wynikało, że podmiot dokona zakupu 200 pakietów środków ochronnych oraz 1200 zestawów obiadowych – łączna kwota na jaką przekroczono zakres zadania wyniosła 10 tys. zł;
- c) zakup 1830 sztuk zestawów obiadowych mimo, że w zawartej umowie²⁰ określono, że podmiot dokona zakupu 1500 zestawów obiadowych dla kombatanatów – łączna kwota na jaką przekroczono zakres zadania wyniosła 8,1 tys. zł.

Łączna kwota, na jaką przekroczono zakres rzeczowy zadań wyniosła 30 tys. zł. W powyższych sprawach Urząd nie podjął działań w celu prawidłowego zweryfikowania sprawozdań złożonych przez beneficjentów, co skutkowało pobraniem przez beneficjentów dotacji w nadmiernej wysokości. Szef Urzędu nie określił w drodze decyzji wysokości kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu państwa, co było niezgodne z art. 152 ust. 3 ufp.

W jednym przypadku Urząd nie ustalił przychodu w ramach realizowanego przez zleceniobiorcę zadania publicznego²¹. Zgodnie z § 3 ust. 4 zawartej umowy, uzyskane przychody mogły być wydatkowane na realizację zadania publicznego, zaś niewykorzystane przychody podlegały zwrotowi do budżetu państwa. Sprawozdanie z realizacji zadania publicznego zostało złożone trzy miesiące przed końcem terminu wskazanym w umowie²². Urząd zatwierdził sprawozdanie w oparciu o informacje przedłożone przez zleceniobiorcę według stanu na 2 sierpnia 2021 r. Urząd nie ustalił natomiast, czy w okresie od 3 sierpnia 2021 r. do 31 października 2021 r. zleceniobiorca uzyskał przychód i czy przychód ten został wydatkowany zgodnie z umową. W toku kontroli NIK ustaliła, że w okresie realizacji zadania zleceniobiorca uzyskał przychód w wysokości 2,9 tys. zł, co skutkowało

¹⁵ W ramach tego zadania dofinansowaniu podlegały: zakup codziennych posiłków wraz z kosztami ich dostarczenia dla osób uprawnionych, zakup środków ochrony sanitarnej.

¹⁶ Dofinansowaniu podlegała m.in. realizacja filmów czy notacji filmowych.

¹⁷ W ramach zadania dofinansowywano m.in. organizację uroczystości, zjazdów, upamiętnianie miejsc historycznych wydarzeń, czynów zbrojnych i innych form działalności niepodległościowej.

¹⁸ Umowa nr GSU3/72/853/2021 z dnia 24 maja 2021 r.

¹⁹ Umowa nr GSU3/47/853/2021 z dnia 6 maja 2021 r.

²⁰ Umowa nr GSU3/10/853/2021 z dnia 17 lutego 2021 r.

²¹ Dot. umowy wskazanej w przypisie nr 18.

²² Termin ustalono od 31 maja 2021 r. do 31 października 2021 r.

pobranem przez beneficjenta dotacji w nadmiernej wysokości. Szef Urzędu nie określił w drodze decyzji wysokości kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu państwa, co było niezgodne z art. 152 ust. 3 ufp.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 137 780,4 tys. zł (99,6% planu po zmianach). W porównaniu do 2020 r. były niższe o 55,4%. Świadczenia wypłacane były m.in. komбатantom i ofiarom represji oraz wdowom / wdowcom po komбатantach i ofiarach represji, działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych, osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936–1956.

Wydatki bieżące jednostki budżetowej wyniosły ogółem 23 018,7 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. były wyższe o 11,2%. Badaniem objęto 47 zapisów księgowych na kwotę 1447,8 tys. zł, tj. 6,3% wydatków zrealizowanych w 2021 r. Spośród wydatków objętych kontrolą, wydatki majątkowe wyniosły 257,1 tys. zł (90% wszystkich wydatków majątkowych), a wydatki bieżące – 1190,7 tys. zł. Próba dowodów i zapisów księgowych została wylosowana z wykorzystaniem metody monetarnej (MUS²³).

W 2021 r. Urząd nie przeprowadził postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Zaplanowane na 2021 r. postępowanie dotyczące świadczenia usług pocztowych na rzecz Urzędu zostało wszczęte w 2022 r. Sprawozdanie roczne z udzielonych zamówień zostało złożone do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁴.

W 2021 r. Urząd dokonał zakupów i zamówień, których wartość nie przekraczała 130 tys. zł na łączną kwotę 6050,2 tys. zł, w tym zawarto 29 umów na łączną kwotę 1433,9 tys. zł. Szczegółowym badaniem objęto trzy zamówienia – zakup samochodu elektrycznego (159,2 tys. zł), zakup przełącznika sieciowego (97,8 tys. zł) oraz zakup zestawów prezentowych (109,5 tys. zł). Zamówienia zostały zrealizowane zgodnie z postanowieniami regulaminu udzielania zamówień publicznych²⁵, obowiązującym w Urzędzie. W każdym przypadku sporządzano wnioski o udzielenie zamówienia na platformie TILI²⁶. W każdym z trzech przypadków dokonano rozeznania cenowego na podstawie ofert co najmniej dwóch wykonawców. W wyniku badania stwierdzono, że wyboru ostatecznego wykonawcy dokonano w oparciu o najkorzystniejszą cenowo ofertę. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki zostały zrealizowane zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów Urzędu oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W badanej próbie stwierdzono, że Urząd terminowo realizował płatności.

W ustawie budżetowej na rok 2021 limit wynagrodzeń w ramach budżetu państwa określono w wysokości 13 457,0 tys. zł, w tym 12 627,6 tys. zł na wynagrodzenia osobowe, a 829,4 tys. zł na dodatkowe wynagrodzenia roczne. Wydatki na wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 13 112,2 tys. zł, tj. 97,4% planu po zmianach (13 457,0 tys. zł) i były wyższe od wydatków z 2020 r. o 7,1% (o 865,4 tys. zł). Planowane wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi nie zostały przekroczone. Środki wypłacone na wynagrodzenia były zgodne z planem wydatków po zmianach. Wzrost wydatków na wynagrodzenia wynikał ze zwiększonego w 2021 r. funduszu wynagrodzeń Urzędu. Zgodnie z Rb-70, stan zatrudnienia w Urzędzie wynosił 149 osób. W stosunku do 2020 r. liczba osób zatrudnionych zmniejszyła się o dwie osoby.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w Urzędzie wyniosło 7333 zł i było wyższe niż w 2020 r. o 8,5%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrosło w grupie o statusie zatrudnienia żołnierze i funkcjonariusze o 6,6% (z 12 063 zł do 12 854 zł). Wynagrodzenie w grupie osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wzrosło o 5,6% (z 6927 zł do 7315 zł). W grupie członkowie korpusu służby cywilnej wynagrodzenie wzrosło o 8,8% (z 6532 zł do 7108 zł).

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w części 54 przedstawiono w załączniku 5.4. do niniejszej informacji.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób

²³ Z prawdopodobieństwem wylosowania proporcjonalnym do wartości wydatku. Populację wydatków, z której losowana była próba, stanowił zbiór 948 dowodów / zapisów o łącznej wartości 6853 tys. zł.

²⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm.

²⁵ Wprowadzony zarządzeniem Szefa Urzędu z dnia 4 stycznia 2021 r., zmienionym zarządzeniem Szefa Urzędu z dnia 21 grudnia 2021 r.

²⁶ Platforma służąca do wewnętrznej komunikacji między komórkami Urzędu.

zajmujących kierownicze stanowiska państwowe²⁷ wynagrodzenie Szefa Urzędu wzrosło o 431,17 zł brutto (miesięcznie).

W 2021 r. sześć osób wykonywało zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów zlecenia²⁸. Wydatki z tego tytułu wyniosły 138,3 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. były wyższe o 28,6%. Największe wydatki poniesiono na zadania związane z archiwizacją dokumentacji wytworzonej w Urzędzie (84,1 tys. zł).

Wydatki majątkowe wyniosły 285,5 tys. zł, co stanowiło 79,3% kwoty określonej w ustawie budżetowej i 99,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. były one niższe o 18,8%.

Na 2021 r. Urząd zaplanował realizację pięciu zakupów majątkowych w łącznej kwocie 360,0 tys. zł, tj. samochód osobowy elektryczny²⁹ (150,0 tys. zł), macierz dyskową (110,0 tys. zł), serwer do wirtualizacji (50,0 tys. zł), przełącznik sieciowy (30,0 tys. zł) oraz urządzenie wielofunkcyjne (20,0 tys. zł). W trakcie roku Urząd zrezygnował z realizacji dwóch zadań, tj. z zakupu serwera do wirtualizacji oraz macierzy dyskowej. Zrealizowano natomiast zakup: samochodu elektrycznego (159,4 tys. zł)³⁰, przełącznika sieciowego (97,8 tys. zł) oraz urządzenia wielofunkcyjnego (28,3 tys. zł).

W 2021 r. jako wydatki, które nie wygasają z upływem roku budżetowego Szef Urzędu zgłosił środki w ramach utworzonego dodatkowego funduszu motywacyjnego umożliwiającego przyznanie pracownikom państwowej sfery budżetowej specjalnych dodatków motywacyjnych w wyniku zmiany ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021³¹. W ramach tych wydatków zgłoszono kwotę 404,5 tys. zł – wypłata dodatków została zaplanowana w 2022 r. W 2020 r. nie wystąpiły wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

Na koniec 2021 r. zobowiązania Urzędu wynosiły 13 683,7 tys. zł i były wyższe o 12 499,4 tys. zł od zobowiązań na koniec 2020 r. Główną pozycję zobowiązań na koniec 2021 r. stanowiły zobowiązania z tytułu jednorazowego świadczenia pieniężnego dla opozycjonistów (12 369,0 tys. zł) oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego (869,5 tys. zł). Kwoty i tytuły zobowiązań wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 i Rb-Z były zgodne z ewidencją księgową. Na koniec 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Szef Urzędu wykonywał obowiązki w zakresie nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 175 ufp. W Urzędzie dokonywano comiesięcznych ocen wykonania dochodów i wydatków. Z wynikami tych analiz zapoznawali się członkowie kierownictwa Urzędu³².

W 2021 r. Urząd zaplanował i przeprowadził kontrole w zakresie wydatkowania dotacji celowej przyznanej w 2020 r. na pomoc pieniężną dla kombatantów i innych osób uprawnionych, pobierających rentę inwalidy wojennego lub rentę rodzinną po inwalidzie wojennym oraz w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowej na realizację zadania publicznego w 2021 r. W przypadku kontroli dotyczącej prawidłowości wydatkowania dotacji, Urząd nie określił liczby podmiotów zaplanowanych do kontroli ani nie wskazał tych podmiotów. Typowanie podmiotów do kontroli odbywało się na podstawie wysokości przyznanej dotacji oraz sugestii Wydziału Dotacji w Urzędzie. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, zadania zostały zrealizowane, a dotację wykorzystano w sposób prawidłowy.

W planie audytu wewnętrznego Urzędu na 2021 r. przewidziano dwa zadania audytowe, w tym jedno związane z wydatkowaniem środków publicznych, tj. obsługa procesu udzielania świadczeń pieniężnych przysługujący osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936–1956. W wyniku przeprowadzonego audytu, obszar ten został oceniony pozytywnie. Uznano, że funkcjonowała w tym obszarze adekwatna, skuteczna oraz efektywna kontrola zarządcza. W wyniku przeprowadzonego audytu nie sformułowano zaleceń.

²⁷ Dz. U. poz. 1394.

²⁸ Trwające co najmniej sześć miesięcy.

²⁹ Zakupu dokonano w ramach obowiązku wynikającego z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 110, ze zm.), zgodnie z którym naczelny lub centralny organ administracji państwowej zapewnia udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów samochodowych na poziomie co najmniej 10% (od 1 stycznia 2022 r.).

³⁰ Wartość zamówienia bez podatku VAT nie przekraczała 130 tys. zł.

³¹ Dz. U. poz. 2400, ze zm.

³² Szef Urzędu, Dyrektor Generalny Urzędu, Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego, Dyrektor Gabinetu Szefa Urzędu, Dyrektor Departamentu Współpracy ze Stowarzyszeniami i Ewidencji, Wicedyrektor Departamentu Uroczystości, a także pracownik na stanowisku ds. kontroli – główny specjalista.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Szefa Urzędu rocznych sprawozdań za 2021 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzanych sprawozdań. Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Czynności kontrolne w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych rozpoczęto 27 stycznia 2022 r., a zakończono 1 kwietnia 2022 r. Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych 12 kwietnia 2022 r. Do wystąpienia pokontrolnego Szef Urzędu nie złożył zastrzeżeń.

W wystąpieniu pokontrolnym sformułowano dwa wnioski:

- o dokonanie ponownego rozliczenia sprawozdań z realizacji trzech umów, zgodnie z zakresem realizacji zadań wskazanym w ofercie stanowiącej załącznik do umowy, z uwzględnieniem uzyskanych przychodów w trakcie realizacji zadania;
- o określenie w zarządzeniach Szefa Urzędu w sprawie zasad przyznawania oraz przekazywania dotacji sposobu nadzoru nad bieżącą realizacją umów zawartych z beneficjentami.

W odpowiedzi Szef Urzędu poinformował, że Urząd wszczął kontrole u beneficjentów umów dotacyjnych w celu dokładnego ustalenia kwoty dotacji podlegającej zwrotowi jako dotacji pobranej w nadmiernej wysokości. Urząd opracowuje zmiany w aktach wewnętrznych Szefa Urzędu, dotyczące wzmocnienia mechanizmów nadzoru nad realizacją dotowanych zadań w trakcie ich wykonywania przez beneficjentów.

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Oceny wykonania budżetu w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych dokonano stosując kryteria³³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku³⁴.

Dochody (D) ³⁵ :	70,8 tys. zł
Wydatki (W) ³⁶ :	164 702,3, tys. zł
Łączna kwota (G = W):	164 702,3 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W): 1

Nieprawidłowości w wydatkach (Ow): Urząd zatwierdził sprawozdania z realizacji zadania, mimo że zleceniobiorcy przekroczyli zakres poszczególnych zadań, określony w załącznikach do umowy (kwota stwierdzonych nieprawidłowości – 30 tys. zł). Urząd nie ustalił przychodu w ramach realizowanego przez zleceniobiorcę zadania publicznego – kwota na jaką została stwierdzona nieprawidłowość wyniosła 2,9 tys. zł.

Ocena częściowa wydatków:	5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

³³ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

³⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

³⁵ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

³⁶ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

5.2.DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		43,7	1,0	70,8	162,0	7 080,0
1.	dział 750 – Administracja publiczna	8,4	1,0	16,0	190,5	1 600,0
1.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	8,4	1,0	16,0	190,5	1 600,0
2.	dział 853 – Pozostałe zadania z zakresu pomocy społecznej	35,3	-	54,8	155,2	-
2.1.	rozdział 85323 – Państwowy Fundusz Kombatantów	26,8	-	13,5	50,4	-
2.2.	rozdział 85395 – Pozostała działalność	8,5	-	41,3	485,9	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm).

5.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie	w tym niewygasające			
		tys. zł					%		
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem, w tym:		334 242,6	135 091,0	164 996,0	164 702,3	404,5	49,3	121,9	99,8
1.	dział 750 – Administracja publiczna	17 727,6	19 319,0	19 519,0	19 490,9	404,5	109,9	100,9	99,8
1.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	17 727,6	19 319,0	19 519,0	19 490,9	404,5	109,9	100,9	99,8
2.	dział 752 – Obrona narodowa	6,0	18,0	18,0	13,9	-	233,3	77,8	77,8
2.1.	rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	6,0	18,0	18,0	13,9	-	233,3	77,8	77,8
3.	dział 851 – Ochrona zdrowia	11,2	8,0	43,0	41,2	-	372,7	512,5	95,3
3.1.	rozdział 85156 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	11,2	8,0	43	41,2	-	327,7	512,5	95,3
4.	dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	316 497,8	115 746,0	145 416,0	145 156,3	-	45,9	125,4	99,8
4.1.	rozdział 85323 – Państwowy Fundusz Kombatantów	37 514,1	35 746,0	36 746,0	35 666,2	-	95,1	99,8	99,8
4.1.1.	§ 3110 – Świadczenia społeczne	30 914,1	29 150,0	28 825,0	28 823,1	-	93,2	98,9	100,0
4.2.	rozdział 85395 – Pozostała działalność	278 983,7	80 000,0	109 670,0	109 490,1	-	39,2	136,9	99,8
4.2.1.	§ 3110 – Świadczenia społeczne	277 914,1	79 500,0	109 070,0	108 945,6	-	39,2	137,0	99,9

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

5.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 54 – URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		151	12 247	6 759	149	13 112	7 333	108,5
1.	dział 750 – Administracja publiczna wg statusu zatrudnienia	151	12 247	6 759	149	13 112	7 333	108,5
1.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji publicznej wg statusu zatrudnienia, w tym:	151	12 247	6 759	149	13 112	7 333	108,5
	- osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	8	665	6 927	9	790	7 315	105,6
	- osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	1	186	15 500	1	15 833	15 833	102,2
	- członkowie korpusu służby cywilnej	138	10 817	6 532	135	7 108	7 108	108,8
	- żołnierze i funkcjonariusze	4	579	12 063	4	12 854	12 854	106,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

5.5. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rodziny i Polityki Społecznej
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

